

KOLLEKTIVTRAFIKKFORENINGEN

Årsrapport 2019



Mars 2020



KOLLEKTIVTRAFIKK-
FORENINGEN



INNHold

FORORD	1
1. HVEM VI ER	2
1.1 ORGANISASJONEN.....	3
1.2 STYRET.....	4
1.3 SEKRETARIATET.....	5
2. HVA VI GJØR.....	7
2.1 STRATEGI- OG HANDLINGSPLAN	7
2.2 AKTIVITET I KOMITEER OG FORUM	9
2.2.1 MOBILITETS- OG MARKEDSKOMITEEN	9
2.2.2 MARKEDSFORUM	10
2.2.3 DISTRIKTSFORUM.....	11
2.2.4 STORBYFORUM	12
2.2.5 STRATEGI- OG UTVIKLINGSFORUM.....	13
2.2.6 KONTRAKTSKOMITEEN	14
2.2.7 MATERIELL- OG MILJØKOMITEEN	15
2.2.8 BÅT- OG FERJEFORUM	16
2.2.9 SKOLESKYSSFORUM	17
2.2.10 COMPLIANCEFORUM	18
2.2.11 ØKONOMIFORUM	19
2.2.12 TOPPLEDERFORUM	20
2.3 FREMDRIFT I STRATEGIARBEIDET.....	21



2.4 KOLLEKTIVDAGENE 2019	23
2.5 KOLLEKTIVPRISEN	25
2.6 STUDIETUR TIL BASEL	25
2.7 INNSPILL TIL NTP 2022-2033	26
2.8 NORDISK KONFERANSE FOR UTSLIPPSFRIE BUSSE	26
2.9 PROSJEKTUTVIKLING.....	27
2.10 KOLLEKTIVBAROMETERET	27
2.11 ARENDA SUKA.....	28
2.12 INTRODUKSJONSKURS	29
2.13 SAMARBEID	29
2.12.1 BUS NORDIC.....	29
2.12.2 MOBILITET 2020	29
2.12.3 AVTALEMAL/DIALOGGRUPPA	30
2.12.4 REGSMART	30
2.12.5 FLOKE	30
2.12.6 NORDIC MOBILITY GROUP	31
2.12.7 UITP/EU-REPRESENTASJON	31

3. ÅRET I KOLLEKTIVTRAFIKKFORENINGEN	32
---	-----------

FORORD

FN's bærekraftsmål har med rette fått stor oppmerksomhet i 2019. Kollektivaktørene har i mange år vært klar over og tydelig på at vår bransje er en del av løsningen. Vi bidrar til miljøet også med gammel teknologi, dersom mange reiser sammen. Bransjen har i 2019 tatt et langt skritt videre i retning av å få nullutslipps transportmidler på land og til vanns, og har dermed bidratt mye inn i bærekraftsmålene. Kollektivbransjen har løftet mange av målene inn i sine strategier, og som bransje er vi klar til å ta en enda tydeligere rolle i det grønne skiftet framover.

Kollektivtrafikkens mål er å gi mennesker mulighet til å bevege seg dit de har behov. Måten vi beveger oss på er i endring. Ny teknologi skal gi oss sømløse reiser fra dør til dør – med en kombinasjon av nye og «gamle» transportmidler. Det kan forenkle folks liv, men endringene kan også gi oss en kaotisk transporthverdag. Fremtidens mobilitet må dekke både individets og samfunnets behov – og ivareta hensynet til bærekraft.

Hvis vi skal bevege oss i riktig retning må vi stimulere til at det spirer og gror – og slippe til de innovative aktørene. Vi må rive siloer og samarbeide på tvers av gamle skiller, og tilby tjenester på integrerte, kundesvennlige plattformer. For å få dette til er Kollektivtrafikkforeningen tydelig på at vi trenger reguleringer, men de må hele tiden tilpasses den tiden vi lever i. Derfor stilte vi på årets Kollektivkonferanse et svært viktig spørsmål: «Er dagens reguleringer formet for fremtidens mobilitet?». Dette er et område vi ønsker å løfte videre også framover.

Kollektivtrafikktrafikken må være grunnstammen i fremtidens mobilitetsløsninger når man som samfunn står overfor å finne mer bærekraftige transportløsninger enn det man har i dag. For å skape mer sømløse systemer og tjenester på tvers av transportmidler har Kollektivtrafikkforeningen innledet samarbeid med 18 andre samferdselsaktører om den nye forskningsbaserte konferansen Mobilitet 2020 som går av stabelen i februar. Dette arbeidet blir et viktig bidrag for å rive siloer innen mobilitetsbransjen.

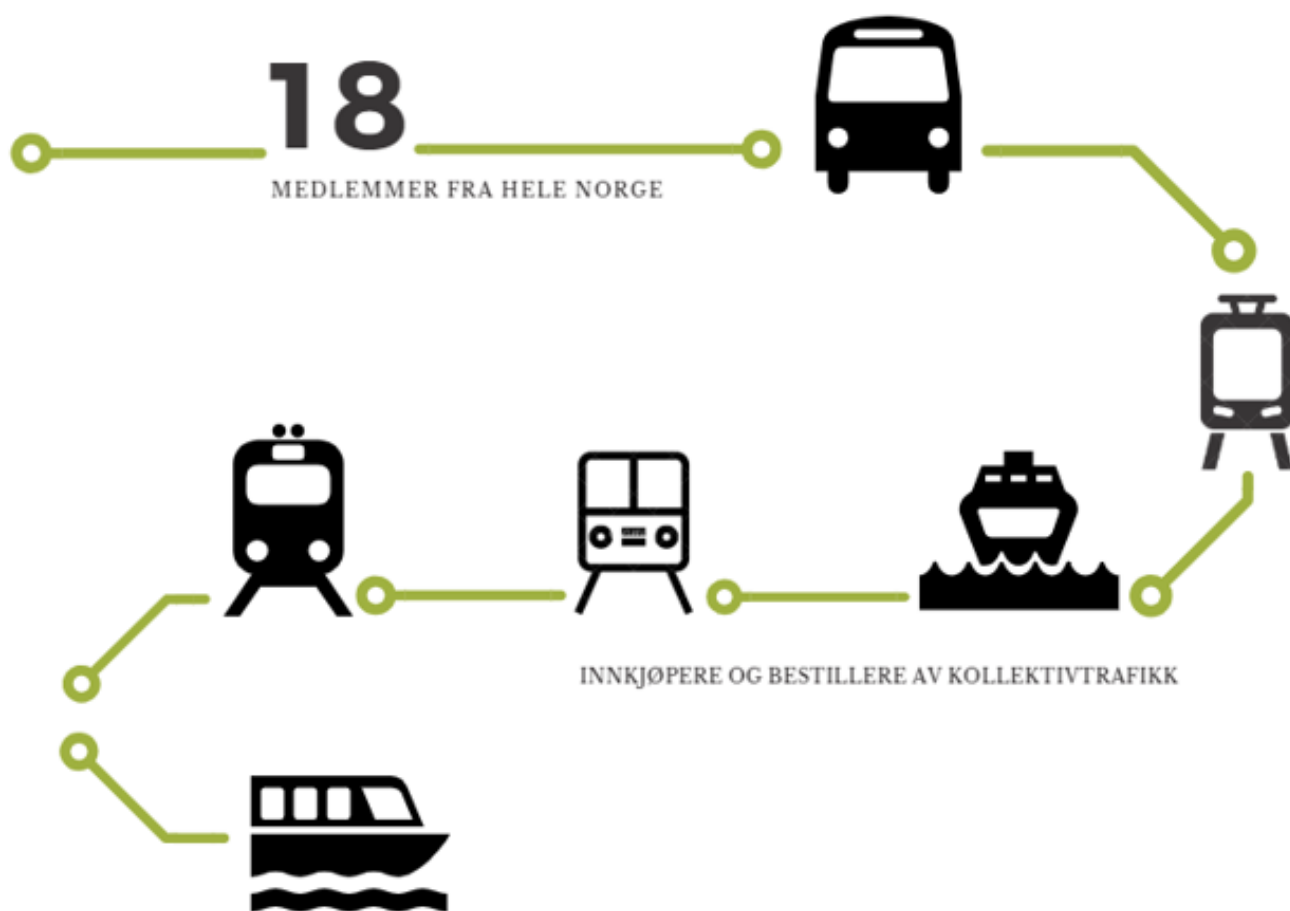
Vi har også videreført vårt engasjement for å løfte fram kollektivtrafikkens samfunnsnytte. Den gjør samfunnet mer tilgjengelig, gir den enkelte mulighet til å reise til og fra arbeid, skoler, universitet, fritidsaktiviteter og servicefunksjoner, utvider arbeidsmarkedsregionene, minsker klimautslippene og øker likheten i samfunnet. Dette budskapet ønsker vi også å løfte fram i året som kommer.

Olov Grøtting

Daglig leder i Kollektivtrafikkforeningen

1. HVEM VI ER

Kollektivtrafikkforeningen er en nasjonal bransjeorganisasjon for offentlige aktører som planlegger, kjøper og markedsfører mobilitetstjenester. Ved at våre medlemmer deler kompetanse og erfaringer med hverandre, finner de felles løsninger på felles utfordringer. Det gir bedre utnyttelse av samfunnets ressurser – og bedre tjenester for den enkelte reisende.



VÅRE MEDLEMMER (PR. 31.12.2019)



1.1 ORGANISASJONEN

I 2019 har det ikke skjedd store endringer i organisasjonen for Kollektivtrafikkforeningen. Jernbanedirektoratet og Entur AS kom inn som henholdsvis medlem og assosiert medlem i 2018, og i 2019 har vi sett gode resultater av et tettere samarbeid med disse aktørene.

Samtidig vet vi at regionreformen trer i kraft for fullt fra 01.01.2020, noe som vil påvirke antallet medlemmer og aktiviteten i komiteer og forum. Aller størst effekt vil det selvsagt ha for våre medlemmers organisasjoner, og hvordan de jobber for å tilby gode kollektiv- og mobilitetstjenester for innbyggerne i de nye regionene.

Regionreformen har derfor vært et naturlig tema ved flere anledninger i 2019, blant annet på både vårens og høstens medlemsmøter. På samme måte som medlemmene våre har særlig stor nytte av å lære av hverandre når bransjen går gjennom store endringer, har de også hatt nytte av erfaringsutveksling når de selv har gått gjennom store organisatoriske endringer.

Vi ser frem til samarbeid med nye og gamle organisasjoner i 2020!

1.2 STYRET

«Styret har ansvar for å følge opp generalforsamlingens vedtak, godkjenne budsjett, godkjenne opptak av nye medlemmer og påse at sekretariatet utfører sine oppgaver»

- fra Kollektivtrafikkforeningens vedtekter.

På generalforsamling 24.04.2019 var flere av styrets medlemmer på valg. Det resulterte i endringer i både styrekonstellasjonen og antallet medlemmer. Eirik Strand, Per Bjørn Holm-Varsi og Hanne Bertnes Norli er nye medlemmer i styret, mens Målfrid Vik Sønstabø og Trond Myhre er nye varamedlemmer. Vi takker for innsatsen til Oddmund Sylta og Erik Gundersen som valgte å trekke seg fra sine roller i Kollektivtrafikkforeningens styre.

Styret hadde seks møter i 2019, og består pr 31.12.2019 av følgende medlemmer:



Odd Aksland

Styreleder

Direktør

Kolumbus



Bernt R.
Jenssen

Nestleder

Adm. direktør

Ruter



Siv E. Wiken

Styremedlem

Adm. direktør

Agder Kollektivtrafikk



Eirik Strand

Styremedlem

Leder

Opplandstrafikk



Per Bjørn
Holm-Varsi

Styremedlem

Samferdselssjef

Finnmark



Hanne Bertnes
Norli

Styremedlem

Direktør marked og

samfunn

Jernbanedirektoratet



Målfrid Vik
Sønstabø

Varamedlem

Direktør

Skyss



Trond Myhre

Varamedlem

Markedsdirektør

VKT AS

1.3 SEKRETARIATET



Olov Grøtting
Daglig leder



Ola Viken Stalund
Rådgiver



Elisabeth Helene
Berge
Rådgiver



Reidun Kvitberg
Eckhoff
Seniorrådgiver



Ragna Skøien
Rådgiver
I permisjon



Ingrid Dreyer
Brusselrepresentant

Det har vært noe endringer i sekretariatet i 2019. **Elisabeth Helene Berge** startet i et vikariat 01.05.2019, og tok blant annet over ansvaret for Kollektivkonferansen.

Christina B.G. Andersen – tidligere seniorrådgiver i sekretariatet – har jobbet som prosjektutvikler for Kollektivtrafikkforeningen i deler av 2019. Dette engasjementet ble avsluttet 31.07.2019. Vi har hatt glede av Christinas kunnskap og engasjement siden 2015 – og vi ønsker henne lykke til videre!

Ingrid Dreyer ble engasjert som vår rådgiver i Brussel i 2018. Hun er ansatt av Kollektivtrafikkforeningen og våre svenske og finske søsterorganisasjoner, samt hovedstadskollektivselskapene i de tre landene. Les mer om hva hun gjorde i 2019 i kapittel 2.12.7. *Ingrid avslutter dette engasjementet 31.12.2019. En erstatter er på plass i løpet av januar 2020. Takk for innsatsen, Ingrid!*

Elisabeth Helene Berge startet i et vikariat i sekretariatet 01. mai 2019. Om seg selv:



Utdannelse fra psykologi fra UiO og 3- årig kunstutdannelse i konsept- og Samtidskunst gjør at jeg er trent til å tenke utenfor boksen, eller tørr å se andre alternative løsninger på en utfordring. Brenner for øvrig for visuell kommunikasjon, tegning er en unik måte til å vise ideer samt sørge for en felles forståelse. Ok, brenner for mye og mangt men mest av alt for kollektivtrafikk! For å sikre luftkvaliteten i vårt område, må andelen privatbilisme ned! Som mor til to og uten egen bil er jeg god på mobilitet! Gleder meg til å ta del i Kollektivtrafikkforeningens arbeid i 2019.

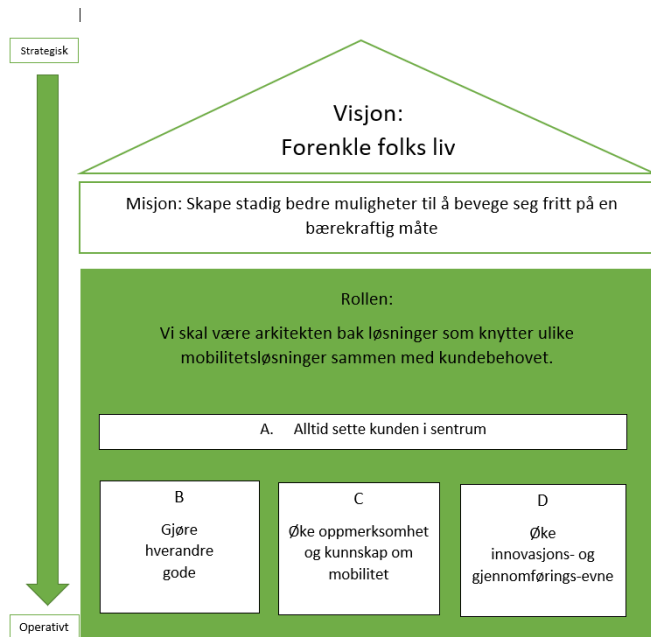
Kollektivtrafikken skal bidra til at alle tilgjengelige mobilitetsformer blir knyttet sammen i et sømløst nettverk. Skal vi lykkes, må alle dagens transportaktører og myndigheter skape felles ambisjoner og bygge ned barrierene for samarbeid.

Én av de ansatte har hatt foreldrepermisjon i deler av året. Sykefraværet har vært lavt i 2019. Det har ikke blitt rapportert om skader eller ulykker ved arbeidsplassen. Etter styrets oppfatning har arbeidsmiljøet i Kollektivtrafikkforeningen vært bra.

Kollektivtrafikkforeningen har som mål å være en arbeidsplass der det råder likestilling. Pr. 31.12.2019 er de fire heltidsstillingene besatt av tre kvinner og én mann. Styret består av to kvinner og fire menn. Kollektivtrafikkforeningen vil forhindre diskriminering som følge av nedsatt funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse, hudfarge, religion eller livssyn.

2. HVA VI GJØR

2.1 STRATEGI OG HANDLINGSPLAN



Våre aktiviteter tar utgangspunkt i de fire strategiske områdene som vises over. Område A er svært viktig, og må gjennomsyre alt vi gjør hvis vi skal fortsette å levere relevante tjenester til kundene. I figuren som illustrerer 2019-utgaven av strategien synliggjøres dette ved at område A er plassert over de øvrige strategiske områdene.

A. HA KUNDEN I SENTRUM FOR ALT VI GJØR

For å sikre at langt flere mennesker reiser bærekraftig i framtida, må vi lytte til kundene for å gjøre tilbudene mer attraktive. Vi skal alltid sette kunden i sentrum, og kundefokuset skal være gjennomgripende og overordnet for alt vårt arbeid.

Dette området skal påvirke oss i alle våre aktiviteter og beslutninger, og danner grunnlaget for det strategiske arbeidet vi gjør for å imøtekomme fremtidens mobilitet. Vi må alltid jobbe for å finne riktig balanse mellom fellesskapets og individets behov, men kundefokus er uvurderlig hvis vi skal kunne tilby relevante tjenester også i fremtiden.

B. GJØRE HVERANDRE GODE

Kollektivtrafikkforeningen skal utvikle, fornye og foredle fora og møteplasser, slik at medlemmene får enda bedre utbytte av samarbeidet og kan gi enda mer framtidsrettede mobilitetstjenester. Nye og bedre løsninger vil skapes i skjæringspunktet mellom ulike fagområder, samarbeid på tvers er derfor svært viktig.

I foreningens komiteer og forum jobbes det gjennom hele året med å utveksle erfaringer, dele kompetanse og å finne felles løsninger. Dette er «grunnfjellet» til foreningen, og en svært viktig del av arbeidet som gjøres. I tillegg til ordinære møter har vi seminar og tverrfaglige møter. I 2019 arrangerte vi også «Nordisk Konferanse for utslippsfrie busser» i samarbeid med Ruter og Zero, hvor det var deltakere fra hele bransjen tilstede. Les mer i kapittel 2.6.

**FORENKLER
FOLKS
LIV.**

Vi har styrket innsatsen på Workplace, og opplever nå at plattformen brukes aktivt til erfaringsutveksling og diskusjon i foreningens nettverk. Du kan lese mer om aktiviteten til de enkelte nettverkene i kapittel 2.2.

Komiteer:

- Materiell- og miljøkomiteen
- Kontraktskomiteen
- Mobilitets- og Markedskomiteen

Forum:

- Båt- og ferjeforum
- Markedsforum
- Økonomiforum
- Skoleskyssforum
- Storbyforum
- Compliance-forum
- Strategi- og utviklingsforum
- Distriktsforum
- Topplederforum

C. ØKE OPPMERKSOMHET OG KUNNSKAP OM KOLLEKTIVTRAFIKKEN

Kollektivtrafikkforeningen skal være kollektivtrafikkens klare og tydelige stemme. Foreningen skal ha en klar faglig tilnærming i alle spørsmål, og skal formidle kunnskap om både dagens og framtidens mobilitet. Kollektivtrafikkforeningen skal samhandle med andre aktører som er opptatt av mobilitet.

I 2019 har vi:

- Offentliggjort oppdaterte markedsoversikter for både buss og ferje (les [her](#))
- Utarbeidet høringssvar i flere nasjonale høringer
- Deltatt i høring om statsbudsjettet i Stortingets transportkomité og Energi- og Miljøkomité
- Arrangert Kollektivkonferansen 2019
- Arrangert debattmøter under Arendalsuka
- Arrangert studietur til Basel i samarbeid TØI
- Arrangert «Nordisk Konferanse for utslippsfrie busser» i samarbeid med Ruter og Zero
- Gjennomført den nasjonale undersøkelsen Kollektivbarometeret, som måler hvor fornøyd befolkningen er med kollektivtrafikken, og som også inneholder en nøkkeltallsanalyse.
- Lansert mobilitetsside og innovasjonsside der vi presenterer ny kunnskap om mobilitet og innovative tiltak fra hele landet
- Samarbeidet med blant andre: TØI, Statens vegvesen/Vegdirektoratet, NHO Transport, KS, NAF og DIFI, OFV, Spekter, IKT Norge og Innovasjon Norge og med 18 aktører i forbindelse med planleggingen av Mobilitet 2020.
- Presentert vårt innspill til NTP 2022-2033 for Abelia, KS, Spekter, Opplysningsrådet for veitrafikken, IKT Norge, ITS Norge, NAF, Yrkestrafikkforbundet, NHO Transport og Transportarbeiderforbundet
- Samarbeidet med våre nordiske kolleger Svensk Kollektivtrafik, Finnish Public Transport Association og Trafikselskaberne i Nordic Mobility Group

D. ØKE INNOVASJONS- OG GJENNOMFØRINGSEVNEN

Det er i dag en rivende utvikling og høy innovasjonstakt, spesielt innen bærekraft, teknologi og delingsøkonomi. Vi har store datamengder tilgjengelig, og individualiseringen i samfunnet gjør at folk krever mer spesialtilpassede tjenester. For å lykkes må vi utvikle tjenester som er relevante for nye kundebehov, samarbeide om å få fram de beste løsningene, og ta i bruk ny teknologi og nye løsninger.

I 2019 har vi fortsatt med konkrete tiltak innen de tre utviklingsløpene vi jobbet frem i 2017/2018 – Mobilitet, Innovasjon og Digital tjenesteutvikling. Les mer om det i kapittel 2.3.

2.2 AKTIVITET I KOMITEER OG FORUM

2.2.1 MOBILITETS- OG MARKEDSKOMITEEN

Mobilitet er et av Kollektivtrafikkforeningens store satsinger, derfor ble Markedskomiteen i 2018 omdannet til en Mobilitets- og markedskomité. Mobilitets- og markedskomiteen skal arbeide målrettet for innovative og framtidsrettede mobilitetsløsninger som forenkler menneskers liv og definere hvilken kunde-, forbruker- og markedsinnsikt man trenger. Den skal sikre gjennomføring i forhold til de tre utviklingsløpene Mobilitet, Digital tjenesteutvikling og Innovasjon, og sikre at de IT-løsningene vi samarbeider om gir gode og enkle kundeopplevelser og tjenester. Den har også ansvaret for gjennomføring og oppfølging av Kollektivbarometeret.



Foto: AKT

ÅRET SOM GIKK

5. mars 2019

Møtet var svært innholdsrikt. Leder av Svensk Kollektivtrafik, Helena Leufstadius presenterte Färdplanen og Kompisprosjektet, og var svært begeistret for arbeidet i komiteen vår. Digital plattform og utviklingen mot digital tjenesteutvikling var et stort tema, Innovasjonsgruppa, Mobilitetspakken og Kollektivbarometeret likeså.

29. mai 2019

I møtet fikk vi høre fra Hedmark, Oppland, Skyss, VKT, Jernbanedirektoratet, Entur, Troms fylkestrafikk og Brakar om deres mobilitetsarbeid. Komiteen ga innspill til sine forventninger ift. Veikart for digital tjenesteutvikling, vi hadde en viktig diskusjon om innovasjon og fikk innspill til mobilitetssiden. Christian Nordstrøm, designansvarlig i Ruter orienterte om arbeidet med piktogrammer, noe som hele bransjen bør med i.

25. september 2019

Møtet var i Stavanger, og Kolumbus fortalte om hvordan de arbeider med mobilitet og deres samarbeid med jernbaneaktørene. Mathias Molden fra Kolumbus presenterte et nytt og interessant arbeid om modeller for rabatter. ATB, Ruter og Brakar presenterte sitt mobilitetsarbeid. Reidun fra sekretariatet orienterte om og fikk mange innspill til innovasjonsarbeidet.

27. november 2019

Vi fortsatte orienteringene om mobilitet rundt om i landet, og hørte fra Entur, Opplandstrafikk, Ruter og Skyss. Bestillingstransport, kollektivbarometer, digital tjenesteutvikling, Mobilitetspakken og innovasjon var viktige punkter på agendaen, og vi evaluerte Kollektivkonferansen som fikk gode tilbakemeldinger.

[Les mer her](#)

Leder: Kjersti Danielsen Nordgård, Brakar

Nestleder: Grethe Opsal, ATB

Høydepunkter i 2019:

- Presentasjoner av mye godt arbeid med mobilitet rundt om i landet
- Kollektivkonferansen med et rekordstort antall deltagere og gode tilbakemeldinger
- Arbeidet med de tre utviklingsløpene Digital tjenesteutvikling, Innovasjon og Mobilitet.

2.2.2 MARKEDSFORUM

Markedsforum er et engasjert og aktivt forum som møtes fire ganger i året for å diskutere markeds- og kommunikasjonsrelaterte saker. Forumet har også regelmessig kontakt på Workplace. Deling av relevante kampanjer og erfaringsutveksling er særlig sentralt for dette forumet. Markedsforum rapporterer til Mobilitets- og markedskomiteen.



Foto: AtB/Marius Rua

ÅRET SOM GIKK

24. januar 2019

Årets første Markedsforum-møte fant sted i Oslo. Prosjekt om universell utforming med TØI, TFK og VFK ble presentert, AtB presenterte erfaringer og tips fra fylkessammenslåingen, digitalt undervisningsopplegg for skoleelever om trafikksikkerhet ble presentert av Skyss, samt markeds kampanjer i Nordland og videokampanjer fra AKT.

22.-23. mai 2019

I april gikk turen til vakre Bergen der vårmøtet ble arrangert sammen med Skyss. Informasjonsarbeid grunnet store veiomlegginger i Bergen med etterfølgende befarings, ombordundersøkelser, snikkampanje og kundeservice ble presentert av Skyss. Ruters kjærlighetskampanje og langsiktig merkevarebygging stod også på programmet – i tillegg til en flott tur opp Fløien med skikkelig Bergensvær!

05. september 2019

Septembarmøtet i Oslo var godt besøkt. AtB presenterte kollektivnettverket i Trondheim etter 3. august. Vi hørte om Brakars samkjøringsprosjekt og Beltefelt-kampanjen, Opplands samarbeid med Entur om billettsalg, Travel like the Locals fra Fram, i tillegg til den viktige runden rundt bordet der alle medlemmene presenterer relevante markedsrelaterte saker.

28. november 2019

Marit Holen ble ønsket velkommen som ny leder av forumet og Stine Fredriksen fra Opplandstrafikk ble takket av. Innlegg fra Netlife, Nasjonale standarder Piktogram og opprettelsen av nasjonal arbeidsgruppe for enhetlig bruk av piktogram og skilting til kollektivtrafikk ble vedtatt. Status for arbeidsgruppen Reisegaranti Hurtigbåt ble formidlet. Innovasjonsverksted ble gjennomført. Omvisning på Ruter S, samskapingssenteret til Ruter, avsluttet et år med engasjement og viktig nettverksbygging!

Leder: Stine Fredriksen,
Opplandstrafikk
Nestleder: Roald Morvik,
Agder Kollektivtrafikk

Høydepunkter i 2019:

- Vårmøtet i Bergen i mai
- Utstrakt kompetansedeling på Workplace

[Les mer her](#)

**FORENKLER
FOLKS
LIV.**

2.2.3 DISTRIKTSFORUM

Kollektivtrafikk i distriktene er et viktig tema som opptar mange av medlemmene våre. Distriktsforum fokuserer på erfaringsutveksling samt identifisering av muligheter for kollektivtrafikk utenfor større byområder. Vi er som bransje avhengig av å skape gode og kreative løsninger. Teknologiutviklingen gjør at det kan tas nye tiltak i bruk for å optimere/restrukturere det eksisterende kollektivtilbudet i distriktene.



ÅRET SOM GIKK

26. november 2019

Det ble avholdt ett møte i Distriktsforum i 2019. Møtested var i Oslo.

Hedmark Trafikk presenterte SMART-samarbeid i distriktene. Det er et samarbeid mellom Hedmark Trafikk, SINTEF og Entur, om hvordan å kombinere ulike elementer inn i én transportløsning: passasjerer, post, pakker, medisin, mat.

Vi fikk også presentert en mulighetsstudie gjennomført i samarbeid mellom Agder FK, Sørlandet sykehus og AKT. Hvordan samle pasienttransport og andre former for bestillingstransport i en og samme løsning? Kjøres det mer og smartere?

Kollektivtrafikkforeningen holdt innlegg om arbeidsgruppen Bestillingstransport.

Innovasjonsverksted ble gjennomført med stort engasjement. Hvordan få til mer i distriktene, finne de gode løsningene samt bidra til at Kollektiv-Norge går samme vei?

Gode diskusjoner rundt pågående prosjekter, samt behovet for å definere et grunn-/minimumstilbud ble løftet.

[Les mer her](#)

Leder: Tor Haugstulen,
Hedmark Trafikk
Nestleder: Jørgen Blix,
Finnmark Fylkeskommune

Høydepunkt i 2019:

Møtet i Oslo 26. november

Gode diskusjoner rundt pågående prosjekter, hvordan finne de gode løsningene samt bidra til at Kollektiv-Norge går samme vei?

2.2.4 STORBYFORUM

Utgangspunktet for storbyforum er de ambisiøse vekstmålene for kollektivtrafikken i de største byene – og utfordringene som følger av dette. Hvordan skal vi planlegge for å nå målet om nullvekst i personbiltrafikken i byområdet, og hvordan løse utfordringene med utvikling av trafikktilbudet i storbyene?



ÅRET SOM GIKK

22.-23. mai 2019: Storbyforum var samlet i Tromsø i mai, med Troms fylkestrafikk og Troms fylkeskommune som vertskap. Vi lærte om prosjektet Tenk Tromsø, ny busskontrakt for Tromsø og stopp for regionbuss i storbyer, som ble presentert av både Troms og AtB. Forumet dro på befaring til Kvaløya og fikk høre om planene for metrobuss og ny sentrumsterminal.

18.-19. september:

Storbyforumet kom sammen i Kristiansand under vertskap av AKT, og fikk høre om mobilitetsstrategi, byvekstavgifter, kjøretidsdata, trafikkplaner og ruteomlegginger i fylkesvise gjennomganger. På ettermiddagen kjørte forumet med elbuss til Sørlandet sykehus for å se på ladeinfrastruktur på endestasjon. Dagen etter var forumet på befaring på nye Dalane bussdepot. Der fikk vi høre om planleggingen av dette, i tillegg til de andre byenes erfaringer fra utvikling av nye depoter. Tilbake i hovedkvarteret til AKT presenterte byene temaet «Kampen om arealene - arbeid med fremkommelighet i byområdene».

[Les mer her.](#)

- Forumet har ingen leder, men baserer seg på felles innsats fra medlemmene
- Ledelse av det enkelte møte ligger til arrangørbyen

Høydepunkter i 2019:

- *Tromsø mai: Troms fylkestrafikk og Troms fylkeskommune*
- *Kristiansand, september: AKT*

2.2.6 KONTRAKTSKOMITEEN

Kontraktskomiteen er Kollektivtrafikkforeningens hovedarena for strategisk samarbeid og utvikling av felles løsninger knyttet til kontrakter og anbudprosesser. Dette inkluderer insitamenter, godtgjørelsesmodeller, bussindeksen, markedsoversikten og andre juridiske spørsmål knyttet til anskaffelse og kontrakt. Erfaringsutveksling er sentralt, men man jobber også fram maler og veiledere.



Foto: AtB

ÅRET SOM GIKK

06. juni 2019

Kontraktskomiteen var samlet i Oslo. Komiteen tok stilling til hurtigbåtmalen, og ble enige om de neste stegene i dette arbeidet. Vi fikk presentert hvordan Miljømerking Norge har jobbet med Svanemerking av bussvaskehaller i Hedmark. NHO Transport var også tilstede og orienterte om status for utvikling av bransjetilpasset språkstest. Komiteen ble enige om å be Indeksgruppen vurdere spørsmål knyttet til drivstoff og kapital. Valg av leder og nestleder ble gjennomført: Frode Stefanussen fortsetter som leder, mens Beate Borrevik tar over som nestleder. Vi kan dermed takke Christina Brun-Svendsen for god innsats som nestleder over flere år!

11. september 2019

Kontraktskomiteen og Materiell- og Miljøkomiteen var samlet i Trondheim til El-seminar, der vi lærte mer om nye el-busser, el-ferger og metrobussystem – både i klasserommet og i «feltet». Ordinært komitémøte ble gjennomført i etterkant, der blant annet veiledningsplikt ved forhandlinger og planer for Anskaffelsesseminaret 2020 ble diskutert.

27. november 2019

Komiteen var på nytt samlet i Oslo. Som del av strategiarbeidet i foreningen var det nå Kontraktskomiteen sin tur til å gjennomføre innovasjonsverksted. Vi fikk flere gode innspill – som tas videre i innovasjonsgruppen. Andre ting på agendaen: Ruters arbeid med verdikjedeanalyse, bærekraft og sirkularitet, DIFI-modellen for evaluering av miljøutslipp for tunge kjøretøy og det nye drosjeregulativet. Et innholdsrikt, men godt møte

Leder: Frode Stefanussen,
Troms fylkestrafikk

Nestleder: Beate Borrevik,
Kolumbus

Høydepunkter i 2019:

- Anskaffelsesseminaret 2019 ble avholdt i Kirkenes, med spennende foredrag og gode diskusjoner.
- Valg av ny nestleder Beate Borrevik, 06. juni.
- El-seminar i Trondheim 10.-11. september.

[Les mer her.](#)

2.2.7 MATERIELL- OG MILJØKOMITEEN

Materiell- og miljøkomiteens formål er å være en arena for strategi, kunnskaps og erfaringsutveksling innen materiell og miljø, samt saker relatert til infrastruktur, ruteplanlegging, bussnormer og universell utforming.



Foto: Ruter

ÅRET SOM GIKK

10. januar 2019

Materiell- og miljøkomiteen holdt årets første møte den 10. januar 2019 i Oslo. To rapporter om samfunnsøkonomiske konsekvenser i forbindelse med anbud var på agendaen, om henholdsvis rutebussmarkedet og klimatiltak innenfor kollektivtransport. Bus Nordic og Norsk Standard for buss var også tema. Matrise for evaluering av miljø i anskaffelser ble presentert. Det ble i tillegg opprettet et el-bussnettverk med tilknytning til komiteen.

21. mars 2019

På årets andre møte ble ny leder i komiteen, Frida Christina Skjørberg Dahl enstemmig valgt. Komiteen fikk presentert miljønyttverktøyet til Ruter, elbusser i Drammen av Brakar, alkoholåser i busser og Svanemerket bussvaskehall og drivstoff av Miljømerking Norge.

11. september 2019

Materiell- og Miljøkomiteen og Kontraktskomiteen var samlet i Trondheim til «El-seminar». Der fikk vi god innføring i nye el-busser, el-ferger og metrobussystem, ved hjelp av både presentasjoner og befaringer. Ordinært komitémøte ble gjennomført i etterkant, med innovasjonsverksted og presentasjon fra Bus Nordic-teamet.

7. november 2019

Verdikjedefor analysen til Ruter ble tatt opp, sammen med Bus Nordic, elbussnettverk, innovasjon og vegbruksavgift i statsbudsjettet.

[Les mer her.](#)

Leder: Frida Christina Skjørberg Dahl, Hedmark Trafikk

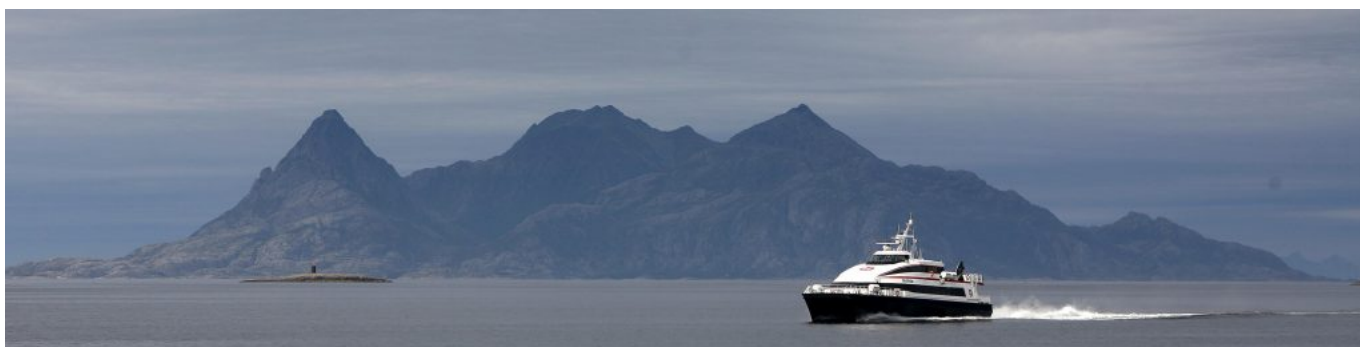
Nestleder: Arne Naas, VKT

Høydepunkt i 2019:

- Valg av ny leder Frida Christina Skjørberg Dahl 21. januar
- Bus Nordic var fast tema på tre av fire møter gjennom året
- El-seminar i Trondheim 10.-11. september

2.2.8 BÅT- OG FERJEFORUM

Kollektivforeningens viktigste arena for erfaringsutveksling knyttet til båt- og ferjeanskaffelser. Dette gjelder eksempelvis regelverkforståelse, krav, tilgang til dokumentasjon om konkurransegrunnlag, samordning av høringsuttalelser og orientering om utvikling i bransjen. Dette bidrar til gjensidig heving av kompetanse blant forumets medlemmer. Forumet er også initiativtaker til strategisk samarbeid og utvikling av felles løsninger for båt- og ferjeanskaffelser. Statens Vegvesen/Vegdirektoratet deltar i møtene til forumet.



ÅRET SOM GIKK

08. mai 2019

Båt- og Ferjeforum var samlet i Oslo. Arbeidet med hurtigbåtmal var et viktig tema, og det ble vedtatt å sende den til videre vurdering i Kontraktskomiteen. Det ble også diskutert å styrke dialogen med operatørene, tilsvarende samarbeidet med NHO Transport. Jan Reinert Vestvik fra Sjøfartsdirektoratet deltok i møtet, og vi diskuterte både konkrete reguleringer og hvordan direktorat og oppdragsgiversiden bør samhandle. Vi fikk også presentert nytt fra SVV, blant annet om Autopass og fremtidens SVV.

23. oktober 2019

Vi fikk tre innledninger til erfaringsutveksling fra tre ulike faser i anskaffelsesprosessen – fra Sogn og Fjordane, Ruter og Skyss. Vi fikk også presentert nytt fra SVVs arbeid med Klimakur og ny ferjedatabank. Vi diskuterte fremdrift for hurtigbåtmalen og videreutvikling av ferjemalen. Samhandlingen mellom SVV og fylkeskommunene vil endres som følge av regionreformen, noe vi skal diskutere videre i 2020. Sist, men ikke minst takket vi Øystein Hunvik for god innsats som leder av forumet – og ønsket Stig Kristoffersen og Anne Høystakli velkommen som henholdsvis ny leder og ny nestleder.

[Les mer her.](#)

Leder: Stig Kristoffersen, Skyss
Nestleder: Anne Høystakli, Møre og Romsdal

Høydepunkter i 2019:

- Ny leder og nestleder
- Arbeid med veiledende hurtigbåtmal
- Dialog med Sjøfartsdirektoratet om regelendringer

2.2.9 SKOLESKYSSFORUM

Medlemmene i Skoleskyssforum har ansvar for å gjøre saksbehandling i møtepunktet mellom lovverk, økonomisk ansvarlighet og ikke minst hensynet til barnas beste. Nettopp at dette er en rettighetsbasert offentlig tjeneste gir stort behov for erfaringsutveksling blant medlemmene i forumet.



ÅRET SOM GIKK

29.-30. april 2019:

Skoleskyssseminaret i april ble holdt i Tromsø. Trafikksikkerhet var et viktig tema, med presentasjoner fra Statens Vegvesen og Trygg Trafikk og påfølgende diskusjon. Nasjonal spørreundersøkelse, regionreform og samarbeid med kommuner og skoler ble også tatt opp. Skoleskyssforum gjennomførte innovasjonsverksted med stil og mange spennende forslag kom inn. Workplace ble tatt opp og har blitt et godt verktøy for diskusjoner.

24. oktober 2019:

Møtet i oktober foregikk i Oslo. På møtet ble forumet enige om å inkludere spørsmål i Kollektivbarometeret, som et alternativ til en nasjonal spørreundersøkelse, for å gi et bredt bilde av tilfredsheten med skoleskyssstilbudet. Skoleskyssforum har etablert en ny nettside for retningslinjer for skoleskyss. Nytt rundskriv fra Utdanningsdirektoratet - Retten til skyss - ble diskutert og spørsmål ble sendt til direktoratet. Arbeidet med GDPR og egen bransjenorm er godt i gang.

[Les mer her.](#)

Leder: Øystein Nybø,
Kolumbus

Nestleder: Marthe Svellingen
Pedersen, Skyss

Høydepunkter i 2019:

- *Arbeid med å utarbeide et eget vedlegg til bransjenorm GDPR igangsatt*
- *Spørsmål om skoleskyss ble inkludert i Kollektivbarometeret*

2.2.10 COMPLIANCEFORUM

Complianceforum er et forum som jobber med etikk og antikorrupsjonsarbeid. Noen av medlemmene har jobbet lenge med feltet og andre er i oppstartsfasen. Gjennom erfaringsutveksling og -deling vil forumet bidra til å harmonisere ulike regelverk der dette er mulig og ønskelig.



ÅRET SOM GIKK

Forumet har en arbeidsgruppe som består av Terje Øen og Svend Eric Wandaas, Ruter AS. De har planlagt årets møte.

Årets Compliance-seminar omhandlet oppfølging av leverandører på etiske retningslinjer, databehandleravtaler og oppfølging av (under)leverandører på GDPR og eksempler på GDPR-brudd.

Presentasjoner fra seminaret:

Handlingsregler for Ruters leverandører

V/Svend Eric Wandaas, Ruter AS

System for kontroll av leverandørene - Factlines

V/daglig leder Siri Engesæth

Databehandleravtaler og oppfølging

V/Svend Eric Wandaas, Ruter AS

Brudd på GDPR, avvik

V/Svend Eric Wandaas, Ruter AS

Leder: Terje Øen, Kolumbus

Høydepunkt i 2019:

- *Compliance-møte i Oslo
17. september 2019*

[Les mer her](#)

2.2.11 ØKONOMIFORUM

Økonomiforum består av ansatte hos Kollektivtrafikkforeningens medlemmer som jobber med økonomi. Forumet møtes to ganger i året og har stor glede av å diskutere ulik praksis i de forskjellige selskapene/fylkene. Forumet har også nytte av samarbeid med andre av foreningens komiteer og forum, som f.eks. Skoleskyssforum.



ÅRET SOM GIKK

04. april 2019

Årets første møte i økonomiforum ble holdt i Oslo. Stig Kristiansen, Brakar ble valgt til ny leder for økonomiforum og Morten Bakken, AtB ble takket av. Elektrifisering av busser i Drammen med fokus på økonomi ble presentert av Brakar. Ruter holdt innlegg om dynamisk innkjøpsordning og hvorfor det er smart. Frikort – rabatter for transportnæringen ble drøftet og gjennomgått.

11.-12. september 2019

I mai dro Økonomiforum på seminar til Stavanger og ble ønsket velkommen av Kolumbus. «Hent Meg» og Sparelabs synergieffekter ble presentert ved innlegg fra Brakar, VKT, Kolumbus og Ruter. TrAM, el-hurtigbåt og ny driftsmodell samt nye elektriske sykler ble presentert av Kolumbus. Deltagerne fikk anledning til å prøvekjøre syklene i Stavanger sentrum. Innlegg om organisasjonsprosessen ved sammenslåingen av Skyss og Kringom, Bompenger – Buskerudpakke 2 (Brakar), samt Fremtidige betalingsmodeller (Kolumbus) ble holdt.

I tillegg deltok SSB via Skype, da KOSTRA-skjema og -rapportering var på agendaen.

10.12.2019

På desembermøtet i Oslo ble det satt av 90 min til temaet innrapportering. SSB stilte med to deltagere og vi fortsatte den viktige erfaringsutvekslingen fra møtet 12. september. Vi fikk også innlegg fra både Spekter og NHO transport om Frikort og bestemmelser for Transportnæringen. Bruk av «voucher» og håndtering av dette ble diskutert. Videre arbeid med forslag fremmet i Innovasjonsgruppen i 2018 ble drøftet og avklart.

[Les mer her.](#)

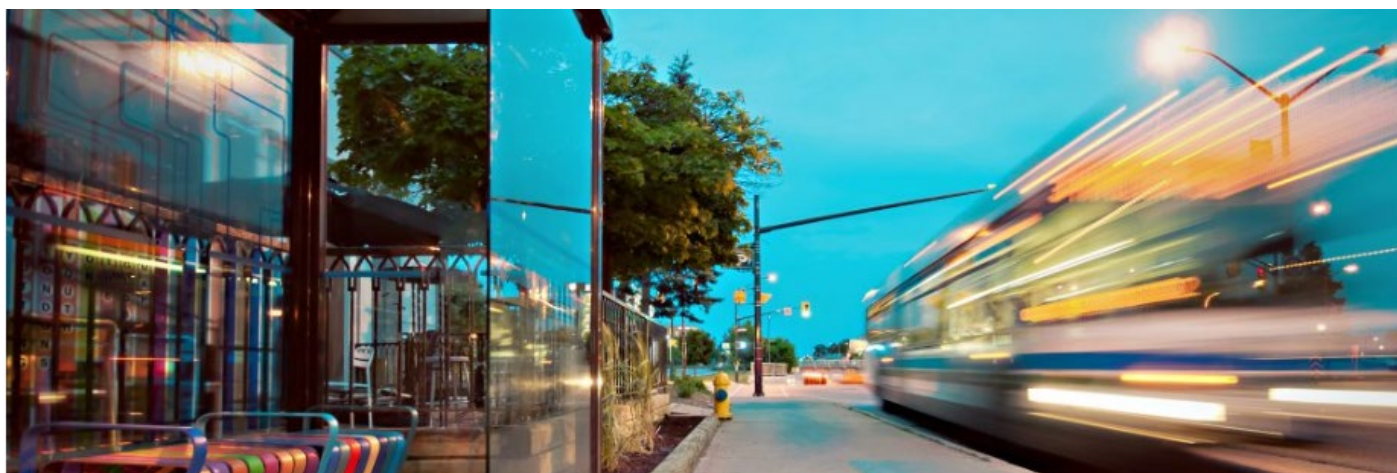
Leder: Stig Kristiansen, Brakar As

Høydepunkter i 2019:

- Høstmøte i Stavanger i oktober
- Møte og samarbeid med SSB vedr. KOSTRA og Kollektivstatestikken

2.2.12 TOPPLEDERFORUM

Forumet skal være møteplassen for medlemmenes toppledere der de kan hente kompetansepåfyll og diskutere alle slags saker med andre i samme arbeidssituasjon, og det skal skape et sterkt nettverk for lederne i vår del av kollektivbransjen.



ÅRET SOM GIKK

Samling 18. og 19. september 2019 på Hoel gård, Nes på Hedemarken

«Perspektiver på ledelse»

Sett i lys av de omstillinger som har pågått og som fortsatt pågår i sykehussektoren generelt og Innlandet spesielt.

Stikkord: Forventninger og krav fra omgivelsene, organisering, lokalisering, ny teknologi og digitalisering.

v/ Alice Beathe Andersgaard, adm. dir. Sykehuset Innlandet.

«Leder eller administrator?»

Tema fra BI-kurset om makt og mening. Kongstanken m.m.

v/Magnus Huth, Keiron

«Framtidens mobilist med framtidens muligheter for å bevege seg fritt på en bærekraftig måte»

v/Alf Berg

Diskusjoner, refleksjoner og nettverksbygging

Diskusjoner og refleksjoner ut fra foredraget om makt og mening og med utgangspunkt i innledningen om «Perspektiver på ledelse», endringer, ny teknologi og krav fra omgivelsene, m.m.

Medlemmer:

- Odd Aksland, Kolumbus AS
- Bernt Reitan Jenssen, Ruter AS
- Målfrid Vik Sønstabø, Skyss
- Siv Wiken, AKT AS
- Kurt Bones, Troms fylkestrafikk
- Eirik Strand/Lars Baukhol, Opplandstrafikk
- Erik Gundersen/Tone Klausen Borge, VKT AS
- Arne Fredheim, Hedmark Trafikk
- Per Bjørn Holm-Varsi, Finnmark fk
- Janne Sollie, ATB AS
- Kirsti Slotsvik, Jernbanedirektoratet
- Terje Sundfjord, Brakar AS
- Odd Steinar Åfar Wiseth, Nordland fk
- Wenche Beate Rangnes Fougner, Telemark fk
- Dina Lefdal, Sogn og Fjordane fk
- Arild Fuglseth, Møre og Romsdal fk
- Børre Johnsen, Østfold Kollektivtrafikk
- Johnny Welle, Entur
- Olov Grøtting, Kollektivtrafikkforeningen

2.3 FREMDRIFT I STRATEGIARBEIDET

Strategiarbeidet som ble gjennomført i 2017 og 2018 resulterte i et strategisk vegkart for bransjen, og utarbeidet følgende visjon, misjon og rolle:

Visjon: *Forenkle menneskers liv.*

Misjon: *Skape stadig bedre muligheter til å bevege seg fritt på en bærekraftig måte.*

Rolle: *Vi skal være arkitekten bak løsninger som knytter ulike mobilitetsløsninger sammen med kundebehovet.*

I 2018 kom vi frem til følgende utviklingsløp for å ta arbeidet videre:

1. **Mobilitet og bevegelse**
2. **Digital plattform**
3. **Felles innovasjonsarbeid.**

Innenfor hvert utviklingsløp har vi jobbet videre med det følgende i 2019:

1. Mobilitet

Mobilitets- og Markedskomiteen

Mobilitetsarbeidet ble av styret i 2018 vedtatt ivarettatt av Mobilitets- og Markedskomiteen. Den erstattet den tidligere Markedskomiteen og fikk et utvidet mandat, se kap. 2.2.7.

Mobilitetspakke

Området Mobilitet er vedtatt ivarettatt av en Mobilitetspakke. Det er arbeidet med form og innhold på denne «pakken» og det er besluttet at det skal bestå av en dynamisk og levende nettside, som skal være en kunnskapsbank for bransjen. Ved å samle kunnskapen på ett sted håper vi at aktørene i bransjen skal få både bedre oversikt og dypere innsikt – og dermed ta beslutningene som former fremtidens mobilitet på best mulig grunnlag. Mobilitetssiden ble lansert på våre nettsider i mai 2019.

Den finner du [her](#).

På denne nettsiden finner du en definisjon på mobilitet og informasjon

Kollektivtrafikkforeningen har samlet om mobilitet, fordelt på følgende kategorier:

- Hva skjer i mobilitets-Norge?
- Digitalisering
- Hvordan jobbe med mobilitet
- Trender
- Selvkjørende
- Utfordringer
- Modaliteter
- Samfunnsnytte
- Mer om mobilitet
- Roller og forretningsmodeller
- MaaS

Under kategoriene finnes rapporter, artikler, presentasjoner, «policy papers» og lenker til andre sider. «Hva skjer i mobilitets-Norge» er en samling aktuelle prosjekter fra medlemmene våre.

2. Digital tjenesteutvikling

I 2018 opprettet vi en gruppe for digital plattform, som jobbet med å konkretisere og operasjonalisere arbeidet med en felles plattform. Gruppen gjorde viktige avklaringer, som har bidratt til at vi kan ta et steg lenger i 2019.

Styret vedtok i mars at denne gruppen skulle erstattes av en Digital tjenesteutviklings-gruppe som skal lage et nasjonalt veikart for digital tjenesteutvikling. Forskjellen er at det nå ikke bare handler om plattformen, men også om utviklingen av digitale tjenester for den reisende.

I denne gruppen ble det gjennomført to store workshops i 2019. Ut fra dette arbeidet ble det utarbeidet en første versjon av «Veikart digital tjenesteutvikling», og det ble besluttet å jobbe videre med følgende 4 områder:

- ITxPT
- Betaling og billettering
- Sanntid
- Bestillingstransport

Bestillingstransport

Vi arrangerte i tillegg et større verksted for bestillingstransport. Det ble enighet om å opprette en arbeidsgruppe bestående av deltagere fra Skyss, Kolumbus, Entur, Snelandia og Ruter. Den skal legge til rette for videre arbeid for hele gruppa. Vi har også opprettet en egen gruppe på Workplace for diskusjon, ide- og erfaringsutveksling knyttet til bestillingstransport. Det arbeides med en rekke andre oppgaver, blant annet å etablere felles KPI'er, slik at vi alle måler på samme måte, og å sikre synlighet av all bestillingstransport i reiseplanleggeren.

3. Innovasjon

Verksted i komiteer og forum

I våre forum og komiteer møtes noen av de personene med høyest fagkompetanse innen kollektivtrafikk i Norge. Når vi som bransje skal søke innovative løsninger for å løse de mange oppgavene i bransjen er dette et naturlig startpunkt. I 2019 har vi derfor gjennomført innovasjonsverksted i våre forum og komiteer. Innspillene behandles av Innovasjonsgruppa der også initiativtaker/idéer inviteres inn for å presentere og gi innspill om sin case.

Innovasjonsgruppe/samlinger

Markeds- og mobilitetskomiteen har nedsatt en innovasjonsgruppe som skal ta imot leveransene fra hvert enkelt forum og komité som har gjennomført innovasjonsverksted og bidra til å ta disse tiltakene videre. Denne gruppen har hatt syv møter i 2019.

Innovasjonsnettside

Det er etablert en nettside for deling av ideer fra innovasjonsverkstedene og innovasjonsprosjekter. Dette er en nettside hvor alt det nye man arbeider med presenteres – til glede og nytte for alle medlemmene. Vi har som mål at dette skal være en interaktiv og åpen side.

2.4 KOLLEKTIVDAGENE 2019



Illustrasjon: Therese Kristiansen

Kollektivdagene er det årlige møtestedet for alle som jobber med mobilitet og kollektivtrafikk. I 2019 besto de av Kollektivkonferansen 12. november og Medlemsmøtet og Styre- og Eierseminar 13. november, der deler av programmet var felles.

Kollektivkonferansen 2019 samlet over 300 deltagere fra hele landet. Vi satt fokus på tema hele sektoren må ta stilling til i dag, og når de legger grunnlaget for fremtidens mobilitet. Fra programmet:

Måten vi beveger oss på er i endring. Ny teknologi skal gi oss sømløse reiser fra dør til dør – med en kombinasjon av nye og «gamle» transportmidler. Dette kan forenkle folks liv, men endringene kan også gi oss en kaotisk transporthverdag. Fremtidens mobilitet må dekke både individets og samfunnets behov – og ivareta hensynet til bærekraft.

Hvis vi skal bevege oss i riktig retning må vi stimulere til at det spirer og gror – og slippe til de innovative aktørene. Vi må samarbeide på tvers av gamle skiller og tilby tjenester på integrerte, kundesvennlige plattformer. Er dagens reguleringer formet for fremtidens mobilitet?

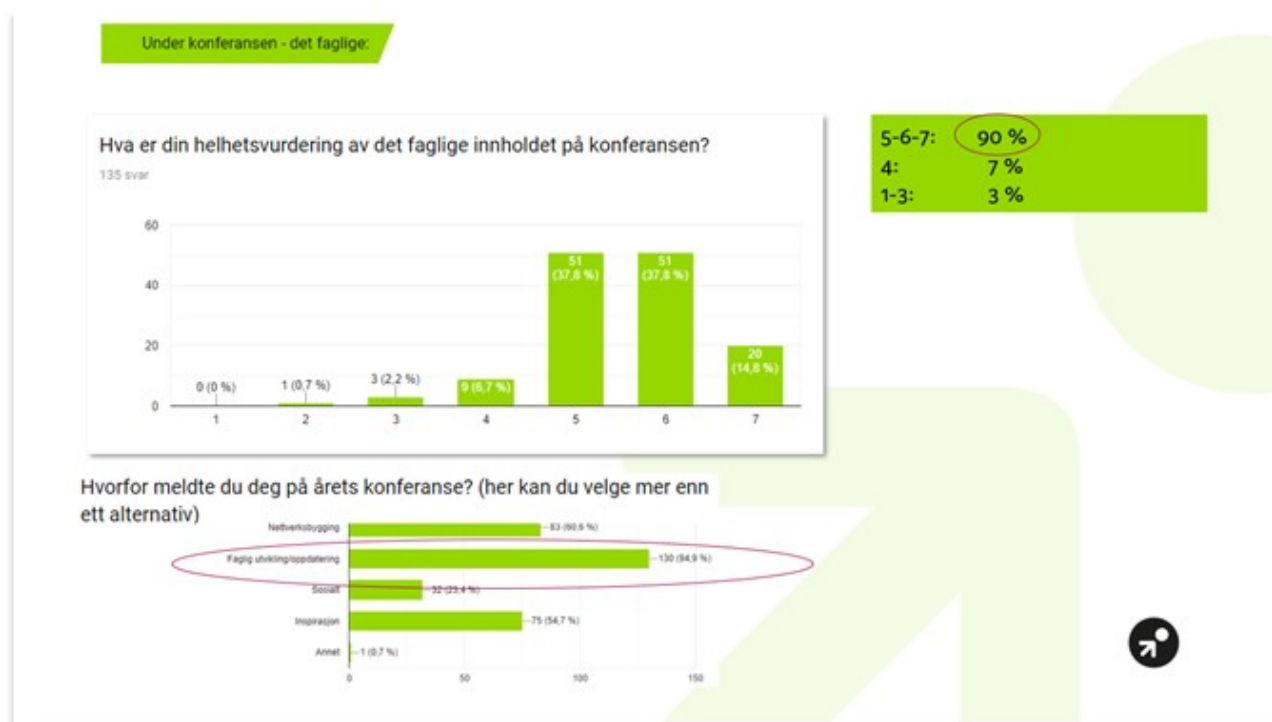
Les mer og se innhold fra konferansen [her](#).

På **Kollektivtrafikkforeningens medlemsmøte** trakk vi tråder fra Kollektivkonferansens tema mobilitet i endring og tok opp hvordan vi kan jobbe med bærekraft i praksis, hvordan jobbe med kollektivtrafikk i de nye regionene og til sist temaet mobilitet for alle. Les mer [her](#).

På **Styre- og Eierseminaret** etter lunsj utfordret vi statssekretær i Samferdselsdepartementet Anders B. Werp til å fortelle om regjeringens syn på fremtidens mobilitet, og hvilken rolle offentlige aktører skal spille i dette bildet. Deretter gikk vi konkret til verks når vi så nærmere på arbeidet med digital tjenesteutvikling som har pågått det siste året.

Evaluering

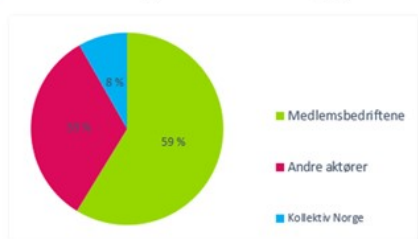
Etter konferansen sendte vi evalueringsskjema til deltagerne. 46% av deltagerne svarte på tilsendt skjema. Det innebar selvsagt både positive og negative tilbakemeldinger, men flesteparten gav uttrykk for at de var fornøyd med konferansen. Bildet under viser at svært mange deltar på konferansen for faglig «utvikling/oppdatering». Når vi i tillegg ser at 90 prosent gir karakter 5-7 for det faglige innholdet er det en god bekreftelse på at vi har levert på folks forventninger til konferansen.



Videre er interessant å se at hele 39% av de som svarte på skjema deltok for første gang. Ut ifra deltagerlisten ser vi at 33% av deltagerne kommer utenfra, altså ikke fra medlemsbedrifter eller andre deler av bransjen (operatører ol.) Det viser at det er stor interesse for mobilitet – også utenfor «familien».

HVA SER VI UTFRA DELTAGERLISTEN KOLLEKTIVKONFERANSEN 2019

→ Ut fra deltagerlisten ser vi følgende:



2.5 KOLLEKTIVPRISEN



Det var en glede for Kollektivtrafikkforeningen å tildele årets Kollektivpris til ATB. De mottok prisen for sin store satsing på omlegging til metrolinjer i Trondheim. Alle de seks nominerte ble presentert bak i konferansesalen, og deltagerne ble spurt om deres favoritt til å motta prisen. ATB ledet publikums meningsmåling helt inn til mål, og ble på slutten av konferansen ble tildelt prisen av en uavhengig fagjury. Fra juryens begrunnelse:

Juryen vektlegger at ATB her har tatt et kraftig helhetsgrep og gjort store endringer for å utvikle kollektivtrafikken i Trondheim ut fra grundig innsikt om de reisendes behov. Det er spennende grep som er tatt, der de har sett at det ikke går å lappe på eksisterende løsninger, og de valgte derfor å legge om hele systemet. Dette krever også stort politisk mot av eierne og Trondheim kommune.

2.6 STUDIETUR TIL BASEL

TØI og Kollektivtrafikkforeningen arrangerte studietur til Basel 9. – 10. april. Det var 30 deltagere på turen, som ga et godt innblikk i hvordan man utvikler kollektivtrafikk i denne delen av Sveits.

En av tingene som gjorde størst inntrykk var samarbeidet mellom alle aktører som er involvert i kollektivtrafikken, og det gode samarbeidet og de gode løsningene både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Formelle grenser ser ikke ut til å være til hinder for gode løsninger i dette området, både hva gjelder infrastruktur og tariffer.

Basel er en tett by med lite areal for å vokse utover, og det er derfor stort fokus på fortetting og hva man kan få ut av de arealene man har tilgjengelig. Det var derfor spennende å få innblikk i arealplanlegging og planer for transport og mobilitet i Basel.

2.7 INNSPILL TIL NTP 2022 – 2033

Kollektivtrafikkforeningens innspill til NTP 2022-2033 ble ferdigstilt i desember 2018, og var dermed helt ferskt når vi gikk inn i 2019. Innspillet bygger på strategiarbeidet fra de siste årene, og som viser at det er viktig å arbeide for helhetlig mobilitet. Dette har blitt en tydelig veiviser for bransjen/foreningens medlemmer, og vi mener det også bør være et overordnet mål for nasjonal samferdselspolitikk. Foreningen peker også at det offentlige må ha en tydelig rolle i fremtidens mobilitetstilbud – for å sikre at vi ivaretar både kunde, bærekraft og samfunn.

Kort fortalt inneholder dokumentet konkrete innspill innen de følgende kategoriene:

- **Kundenærhet og innovasjon**
- **Samfunnsnytte og bærekraftig utvikling**
- **Datastrategi og teknologi**
- **Samhandling, medvirkning og nye forretningsmodeller**

Som en del av dette arbeidet gjennomførte vi ti møter med aktuelle støttespillere i januar og februar 2019. Slik fikk vi både tilbakemeldinger fra en bred sammensetning av aktører, men også sett hvilke deler av budskapet flere kan stille seg bak – og dermed styrket sjansene for gjennomslag.

Våre innspill ble presentert for Abelia, KS, Spekter, Opplysningsrådet for veitrafikken, IKT Norge, ITS Norge, NAF, Yrkestrafikkforbundet, NHO Transport og Transportarbeiderforbundet.

Les hele innspillet [her](#).

2.8 NORDISK KONFERANSE FOR UTSLIPPSFRIE BUSSE

I samarbeid med Zero, Ruter og Nordisk energiforskning arrangerte vi konferanse om utslippsfrie busser i slutten av august. Nærmere 200 deltakere var samlet i Oslo for å lære av erfaringene med planlegging, gjennomføring av anbud, oppstart og drift de ulike aktørene har gjort til nå. Vi fikk høre fra både oppdragsgivere, bussprodusenter, operatørselskaper og utstyrsleverandører. Det store spørsmålet var: *Hva skal til for et storskala skifte til utslippsfrie busser i hele Norden?*

Arrangementet startet med befarings av busser og ladeinfrastruktur på Alnabru, hvor Ruter også hadde medialansering av sine 115 nye elbusser. Festen fortsatte på Oslo kongressenter, hvor vi ble oppdatert på status i de nordiske landene og utviklingen innen utslippsfri teknologi. Vi fikk også høre erfaringer fra anbuds- og planleggingsprosessene og om hvilke virkemidler og støtteordninger som er tilgjengelig for investeringer i



utslippsfri teknologi. God dialog mellom alle involverte aktører er nøkkelen til gode løsninger for utslippsfrie busser, og vi er svært fornøyde med å ha samlet så mange deltakere fra hele næringskjeden!

Konferansen ble streamet, og du kan se opptak [her](#).

2.9 PROSJEKTUTVIKLING

I 2018 styrket Kollektivtrafikkforeningen innovasjons- og gjennomføringsevnen med en nyopprettet prosjektutviklerfunksjon i sekretariatet. Styret avsatt midler til å identifisere søknadsmuligheter, samt til å utvikle og sende konkrete prosjektsøknader. Vi startet arbeidet med en prosjektsøknad med tittelen «Smart mobility in rural areas – the nordic way». Dette er et samarbeid mellom Norge, Sverige, Danmark, Finland og Island. I 2019 ble søknaden ferdigstilt, og vi sendte den til Nordic Innovation i juni 2019.

I august fikk vi dessverre avslag på prosjektsøknaden. Vi la ned stor innsats i søknaden, og var naturligvis skuffet. Samtidig fikk vi også konstruktive tilbakemeldinger. Med tanke på det gode grunnlaget som finnes i denne første utgaven, håper vi å kunne videreutvikle søknaden og se på nye muligheter for prosjektstøtte i 2020.

2.10 KOLLEKTIVBAROMETERET

Kollektivbarometeret er en nasjonal undersøkelse som måler hvor fornøyd befolkningen er med kollektivtrafikken. Undersøkelsen måler ti ulike parametere, som igjen er delt opp i flere underspørsmål. Barometeret er en web-basert undersøkelse, med totalt 17.063 respondenter fordelt utover landets fylker. De ti ulike områdene er:

- Kollektivtilbudet
- Punktlighet
- Informasjon
- Personalets opptreden
- Trygghet og sikkerhet
- Komfort
- Kollektivtrafikkens rolle i samfunnet
- Valuta for pengene
- Lojalitet
- Befolkningstilfredshet

Kollektivbarometeret er en standardisert undersøkelse som gjør det mulig å sammenligne kollektivtilbudet på tvers av geografi og kollektivselskaper. Selv om det finnes store variasjoner i tilbudet avhengig av hvor folk bor gir denne undersøkelsen et godt grunnlag for forbedre tilbudet til kundene. Undersøkelsen er den samme som gjennomføres som et samarbeid mellom kollektivselskapene i Stockholm, Helsinki, København og Geneve, den såkalte BEST-undersøkelsen.

Noen tall fra 2019:

- 92 % sier at kollektivtrafikken har stor samfunnsnytte
- 88 % mener den er bra for miljøet
- 78 % tror flere vil reise kollektivt i framtida
- 69 % er fornøyd med kollektivtilbudet i sentrale områder

2.11 ARENDALSUKA

Kollektivtrafikkforeningen og samarbeidspartnere arrangerte to møter under Arendalsuka 2019.

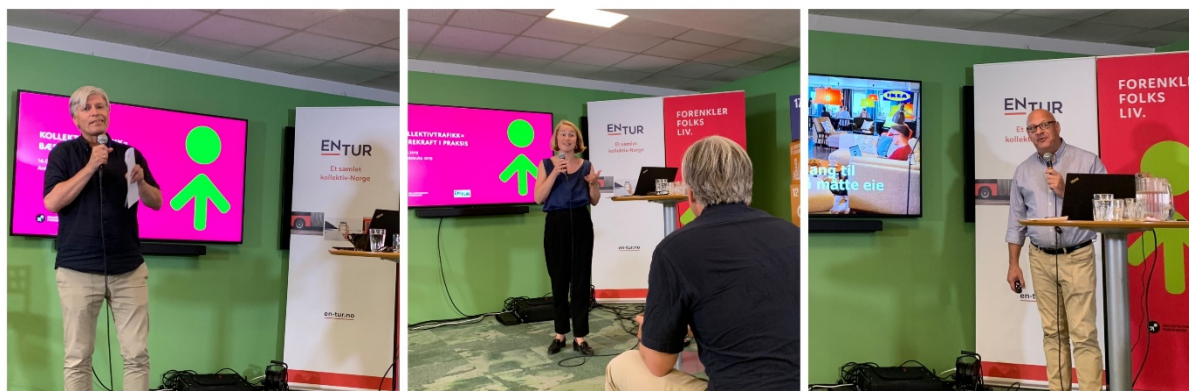
Arendalsuka: stopper Norge uten bompenger?



Spekter og Kollektivtrafikkforeningen satt fokus på arbeidsreiser og bompenger når vi inviterte til frokost i Arendal. Vi fikk blant annet presentert rykende fersk forskning fra Aud Tennøy, som benyttet anledningen til å kommentere de faglige manglene i valgkampens store tema - bompengedebatten. Medvirkende var Terje Svabø – møteleder, Aud Tennøy fra TØI, Bernt R. Jenssen fra Ruter, Geir Isaksen fra VY, Helge Orten (H) – leder i Stortingets transportkomite, Arne Nævera (SV) – medlem i Transportkomiteen.

Les mer [her](#)

Kollektivtrafikk = bærekraft i praksis



Vi inviterte Klima- og miljøminister Ola Elvestuen for å snakke om hvilken rolle kollektivtrafikken spiller i en bærekraftig fremtid. Ungdomsopprøret vinteren 2019 ble til tidenes klimademonstrasjoner, noe verden knapt har sett maken til. Det viser at ungdommen når ut med sitt budskap, men lytter vi virkelig til det? Medvirkende var Klima- og miljøminister Ola Elvestuen, Anja Bakken Riise fra Fremtiden i våre hender, Teodor Bruu fra Grønn ungdom, Endre Angelvik fra Ruter, Anders Lennartsson fra Ikea, Johnny Welle fra Entur, Frode Hvattum fra Ruter og Ole Andre Sivertsen som møteleder.

Les mer [her](#)

2.12 INTRODUKSJONSKURS

Kollektivtrafikkforeningen arrangerer hvert år introduksjonskurs for dem som er nye i bransjen - eller ønsker faglig påfyll om kollektivtrafikk og mobilitet. Kurset skal gi grunnleggende kunnskap om de viktigste prinsippene og rammebetingelsene for kollektivtrafikken i Norge, ved hjelp av foredrag fra erfarne fagfolk fra hele bredden i bransjen. I 2019 var det drøyt 50 deltakere fra hele landet, og dermed omtrent dobbelt så mange deltakere som året før. Noen av deltakerne var relativt tørre bak ørene, men det er likevel ikke tvil:

Vi er en bransje i vekst!

2.13 SAMARBEID

2.13.1 Bus Nordic

Bus Nordic ble opprettet i 2017 som et samarbeid mellom nasjonale bransjeorganisasjoner for offentlig transport i de nordiske landene og de nordiske hovedstedene. Målet er å fastsette et sett med felles krav til busser, en busstandard brukt i anbud, anbefalt av Bus Nordic. Den første versjonen var klar i 2018. Den siste versjonen ble ferdigstilt i oktober 2019. Veilederen skal oppdateres og videreutvikles videre framover.

Fra Kollektivtrafikkforeningen var Arne Fredheim, Hedmark Trafikk medlem i styringsgruppa, og Stig Normann, Troms fylkestrafikk er medlem i arbeidsgruppa med Bård Henrik Sørensen fra Ruter. Det var flere møter i denne gruppen i 2019.

Siste utgave av Bus Nordic finner du [her](#)

2.13.2 Mobilitet 2020

Kollektivtrafikkforeningen har i 2019 gått inn i et partnerskap for å arrangere mobilitetskonferansen [«Mobilitet 2020»](#). Totalt 19 aktører har gått sammen om konferansen, blant andre NAF, TØI, OFV, Statens Vegvesen, Jernbanedirektoratet og OFV. TØI og OFV fungerer som sekretariat for konferansen. Formålet med konferansen er *«...å skape en møteplass for gode ideer, med flat struktur, og nasjonalt perspektiv. Politikk skal utvikles, tanker brynes, og silotenking bygges ned.»*

Kollektivtrafikkforeningen har deltatt i planleggings- og programkomiteen for hele konferansen, og vi har sammen med andre vært ansvarlig for 3 sesjoner.

Disse sesjonene er:

- A1: Bærekraftig bevegelsesfrihet (Kollektivtrafikkforeningen, Jernbanedirektoratet, NAF, Ruter og NHO Transport)
- A2: Kampen om arealene – arealutvikling for et sammenhengende transportsystem (Kollektivtrafikkforeningen, NAF, Ruter og NHO Transport).
- C4: Sømløs mobilitet (NAF, Kollektivtrafikkforeningen, NHO, Ruter og Jernbanedirektoratet)

Kollektivtrafikkforeningen hadde hovedansvar for planlegging av A1 og A2, NAF for C4, og vi delte på gjennomføringsansvaret slik at Kollektivtrafikkforeningen hadde da ansvaret for A1, NHO Transport for A2 og NAF for C4. Sekretariatet har i 2019 deltatt på flere møter i planleggings- og programkomiteen, og flere møter i planlegging av delseksjonene.

2.13.3 Avtalemål/Dialoggruppa

«Avtalemålgruppa» består av representanter fra Kontraktskomiteen og NHO Transport, og møtes med ujevne mellomrom for å utveksle erfaringer på tvers av bransjen, og for diskutere konkrete saker der det kan være hensiktsmessig å finne felles maler for hele bransjen. Dette er et viktig kontaktpunkt mellom oppdragsgiver- og operatørsiden i bransjen. Ved at partene lærer å forstå hverandres behov i større grad, kan det også styrke samarbeidet om de enkelte kontraktene rundt om i landet. Tidligere har vi bla. kommet til enighet om en konkurransegrunnlagsveileder, mal for anskaffelsesprosessen og skjema for virksomhetsoverdragelse.

Gruppen var samlet to ganger i 2019. Den 10. januar diskuterte vi blant annet erfaringer fra de siste anbudene, og besluttet å se på mulighetene for å utvikle en egen språktest til bruk i bussbransjen. Dette vil være et viktig verktøy for å kunne sikre gode og relevante språkkunnskaper blant sjåførene, uten å begrense rekrutteringsgrunnlaget mer enn nødvendig. Når gruppen var samlet 24. september var dette arbeidet godt i gang. Både oppdragsgivere, operatørene og sjåførene selv var representert i referansegruppen for språktesten. Vi diskuterte også sikkerheten til sjåførene, og hvordan kollisjonssikkerheten på førerplass kan styrkes, i tillegg til kontraktsoppfølging og hvordan partene er «rigget» for møtet med ny teknologi.

Gruppen ble opprettet med et konkret formål – å lage avtalemaler. Siden den nå har et bredere omfang, og er en arena for løpende dialog, ble vi i 2019 enige om å gi gruppen et nytt navn. Den omtales derfor nå som «Dialoggruppa».

2.13.4 Regsmart

Kollektivtrafikkforeningen deltar i en referansegruppe for TØI sitt forskningsprosjekt REGSMART. Det tar sikte på å analysere hva som er hensiktsmessige måter å regulere transportsektoren i overgangen til smart mobilitet. Hvordan kan vi legge til rette for innovasjon og ansvarlig utprøving av ny teknologi, samtidig som man ivaretar samfunnets behov som helhet? Prosjektet går over tre år, og i desember deltok vi på møte i referansegruppen. Der fikk vi en oppdatering på fremdriften i de ulike arbeidspakkene som inngår i forskningsprosjektet. Prosjektet ligger noe bak skjema, men man regner med å bli à jour med fremdriftsplanen i løpet av 2020. Fra prosjektbeskrivelsen:

«Ny teknologi kan være disruptiv, og fullstendig endre eksisterende markedsstrukturer. Over hele verden testes nå førerløse kjøretøy, apper for brukerinformasjon og delt mobilitet. Pådriverne for denne utviklingen beskriver en fremtid hvor mobilitet er en tjeneste som er tilgjengelig når man trenger den. Fremtidige brukere vil kunne ha tilgang på et sømløst system med ren, effektiv og fleksibel mobilitet som møter alle behov.

Likevel er det en risiko for at teknologien ikke vil klare å oppnå dette, men gi grobunn for nye negative eksternaliteter. Målet i prosjektet REGSMART er å analysere muligheter og utfordringer som offentlige myndigheter står ovenfor i den pågående overgangen til smart mobilitet.»

2.13.5 Floke

Kollektivtrafikkforeningen er sammen med Kolumbus og Entur deltagere i samarbeidsprosjektet Mobilitetsfloken, som er et tverrsektorielt innovasjonsprogram drevet av Æra. Om prosjektet:

«For å møte endringene i transportbehov som følger med urbanisering, endrede forbrukermønstre og økende krav til miljø og helse må vi tenke nytt på mobilitet. Samfunnet står ovenfor en rekke slike utfordringer, og vi kaller dem Floker, og mener de må løses gjennom samarbeid på tvers av sektorer og verdikjeder. Hvordan kan vi flytte flere og mer, bedre, med mindre?»

Med andre ord: hvordan dekke et økende mobilitetsbehov på en bærekraftig måte?

For Kollektivtrafikkforeningen er det spennende at helt nye aktører og helt nye «spillere» engasjerer seg i utviklingen av mobilitet. Det er spennende og veldig viktig at mobilitet er høyt oppe på dagsorden også utenfor vår bransje.

I dette arbeidet deltar en hel rekke aktører som vi tidligere ikke har vært i dialog med, og det gir oss en svært god mulighet til å utvide vårt nettverk og dele våre tanker om framtidens mobilitet med aktører fra andre bransjer.

Flokearbeidet er en designdrevet innovasjonsprosess, der de har invitert inn en tverrsektoriell konstellasjon bestående av både privat, offentlig og frivillig sektor. Arbeidet skal resultere i en portefølje av nye initiativ og ikke minst et styrket nettverk for å realisere framtidens mobilitet.



Prosjektet fortsetter i 2020, og vi gleder oss til å dele mer fra dette spennende arbeidet.

2.13.6 Nordic Mobility Group

Kollektivtrafikkforeningen har i de siste årene hatt et samarbeid med våre nordiske søsterorganisasjoner Svensk Kollektivtrafikk, Trafikselskaberne og Finnish Public Transport Authorities. De nordiske landene har mye til felles, også når det gjelder kollektivtrafikk. Vi har stor nytte av å utveksle erfaringer og å diskutere nye spennende tiltak med våre nordiske kollegaer.

Gruppen var samlet to ganger i 2019, først et kort møte 17. januar, og deretter i Lund og København 03.-04. oktober. Vi startet samlingen i K2 sine lokaler i Lund. Der fikk vi innsikt i noen av forskningsprosjektene de jobber med, i tillegg til at vi oppdaterte hverandre på siste nytt fra våre respektive hjemland. Samlingen fortsatte i København 04. oktober, da i Movia sine lokaler. Her diskuterte vi hvordan vi skal videreutvikle prosjektet «Smart mobility in rural areas», i tillegg til at vi fikk nyttig innsikt i aktuelle saker fra Danmark og Movia.

Vi ser frem til å fortsette det gode samarbeidet i 2020.

2.13.7 UITP/EU-representasjon

Nordic Mobility Group besluttet i 2018 å engasjere en person i 50 % stilling som Brussel-representant for de norske, svenske og finske kollektivtrafikkforeningene, samt hovedstedene i de tre landene. Ingrid Dreyer ble ansatt høsten 2018 for å følge EU-lovgivning med relevans for kollektivtrafikk og mobilitet, og andre relevante saker fra UITP og EU. Det har gitt oss større forståelse for hvordan den europeiske utviklingen påvirker vårt handlingsrom her hjemme, og hvordan vi kan påvirke denne utviklingen.

I 2019 har vi fått fem nyhetsbrev med oppdateringer fra Brussel, i tillegg til at Ingrid har fasilitert forberedelsene til UITPs EU-Committee, hvor Kollektivtrafikkforeningen er representert. Vi har også kontaktet Ingrid for å få innsikt i status i ulike EU-spørsmål. Dette gjelder for eksempel «Clean Vehicles Directive», som vil legge føringer for norske kollektivanskaffelser frem mot 2030. Ingrid deltok også på medlemsmøtene 24. april og 13. november, der hun presenterte nytt fra UITP og EU.

3. ÅRET I KOLLEKTIVTRAFIKKFORENINGEN

Noen høydepunkter fra 2019. Mer informasjon er tilgjengelig på <http://www.kollektivtrafikk.no>

Januar

- **NTP 2022-2033:** Vi gjennomførte ti samarbeidsmøter med aktuelle støttespillere i januar-februar
 - **17. januar:** Nordic Mobility Group
 - **10. januar:** Dialoggruppa (Kontraktskomiteen og NHO Transport)
 - **Andre møter:** Materiell- og miljøkomiteen, Styremøte, Markedsforum
-

Februar

- **04. februar:** Workshop: Smart mobility in rural areas the Nordic way
 - **27. februar:** Smart mobility in rural areas, Nordic partner meeting
-

Mars

- **25. mars:** Møte med statssekretær Anders Werp i Samferdselsdepartementet
 - **Andre møter:** Mobilitet- og Markedskomiteen, Materiell- og Miljøkomiteen, Styremøte
-

April

- **02.- 03. april:** Anskaffelsesseminaret i Kirkenes
 - **08.-10. april:** Studietur til Basel
 - **24. april:** Generalforsamling
 - **24. april:** Medlemsmøte
 - **29.-30. april:** Skoleskyssforum i Tromsø
 - **Andre møter:** Økonomiforum
-

Mai

- **22.- 23. mai:** Storbyforum i Tromsø
 - **22.- 23. mai:** Markedsforum i Bergen
 - **Andre møter:** Båt- og Ferjeforum, styremøte, Innovasjonsgruppa, Mobilitets- og Markedskomiteen
-

Juni

- **04.-05. juni:** Introduksjonskurs
 - **19. juni:** Verksted digital tjenesteutvikling
 - **Andre møter:** Kontraktskomiteen, Styremøte
-

*Juli:**Ferie!*

August

- **13.-16. august: Arendalsuka:** Vi arrangerte to møter den 14.08: «Stopper Norge uten bompenger?» og «Kollektivtrafikk=bærekraft i praksis» Les mer om dem i kapittel 2.7
 - **28.-29. august: Nordisk konferanse for utslippsfrie busser.** Les mer i kapittel 2.6
-

September

- **4. september:** Verksted digital tjenesteutvikling I Trondheim
 - **10.-11. september:** El-seminar i Trondheim
 - **11.-12. september:** Økonomiforum i Stavanger
 - **18.-19. september:** Storbyforum i Kristiansand
 - **18.-19. september:** Topplederforum
 - **24. september:** Dialogmøte med NHO Transport
 - **Andre møter:** Styremøte, Markedsforum, Kontraktskomiteen, Materiell- og Miljøkomiteen, Complianceforum, Mobilitets- og Markedskomiteen
-

Oktober

- **3.-4. oktober:** Nordic Mobility Group
 - **22. oktober:** Høring i både Transport- og Energi/miljøkomiteen på Stortinget om Statsbudsjettet
 - **Andre møter:** Skoleskyssforum, Båt- og Ferjeforum
-

November

- **6. november:** Verksted bestillingstransport
 - **Kollektivdagene:**
 - **12.november:** Kollektivkonferansen
 - **13. november:** Medlemsmøte og Styre- og Eierseminar
 - **Andre møter:** Materiell- og Miljøkomiteen, Distriktsforum, Kontraktskomiteen, Mobilitets- og Markedskomiteen, Markedsforum
-

Desember

- **04. desember:** Styremøte
 - **10. desember:** Økonomiforum
 - **12. desember:** REGSMART prosjektmøte
-

KONTAKT

Dronningens gate 40
Postboks 1030 Sentrum,
N-0104 Oslo
kollektivtrafikk.no

